

JOHN GALSWORTHY †

DE ENGELSCH E SCHRIJVER JOHN GALSWORTHY, die dezer dagen op 65-jarigen leeftijd overleden is, is ongetwijfeld van de groote Britsche auteurs van onzen tijd hier te lande wel de bekendste.

Van Galsworthy toch zijn tal van boeken in het Nederlandsch vertaald en dat er hier te lande zoo'n vraag naar die boeken was, moet verklaard worden uit de bedachtzaamheid van dit proza, dat echter weinig verheffingen kent.

Het beroemdste werk van zijn hand is ongetwijfeld de Forsythe-Saga geworden, een cyclus van zes deelen, boeken van een fijne psychologie, waarin men in aanraking komt met den gemiddelden Engelschman van goede familie en met zin voor de oude Engelse traditie. Lezers van de Forsythe-Sagawerken, die ook kennis hebben genomen van Ina Boudiers „De klopp op de deur,” zullen ongetwijfeld in sommig opzicht eenige verwantschap zien, ook al is er daarnevens nog aanleiding op verschillen te wijzen.

schap zien, ook al is er daarnevens nog aanleiding op verschillen te wijzen.

De indrukken, welke deze groote schrijvers-figuur wekte, kunnen wij het best samenvatten door te zeggen: een artistiek gentleman van fijne educatie en van groote beheerschtigheid in de tot het uiterste verzorgde vormgeving. Maar geen auteur van groote stijgingen en dalingen in zijn beschrijvingskunst en in dit opzicht ongetwijfeld de mindere van den grooten kunstbroeder Joseph Conrad, den zeeman van Poolsche afkomst, die zulke voortreffelijke romans in het Engelsch geschreven heeft. Beide auteurs waren erkende vrienden, sinds Galsworthy op een zijner zeereizen kennis maakte met den scheepskapitein, die hem tot eerbiedige verbazing bracht door zijn proeven van literair talent. Conrad heeft, literair gesproken, grooten invloed uitgeoefend op Galsworthy.

John Galsworthy is betrekkelijk laat aan het schrijven gegaan. Als zoon eener echt-Engelsch-deftige familie studeerde hij voor advocaat, doch tot een gezette beoefening van zijn beroep kwam het eigenlijk nooit. Hij maakte uitgestrekte reizen in zijn jongen tijd en is zoo tot schrijven gekomen. Er spreekt uit de meeste zijner werken een getemperd scepticisme en daardoor is het niet waarschijnlijk, dat hij in Christelijken lezerskring onverdeelde bewondering genoot.

De Princetown-universiteit van New-Yersey heeft zijn literaire verdiensten geëerd door hem een eere-doctoraat te verleenen. Eenige jaren geleden heeft hij ter gelegenheid van het P. E. N. congres, waarvan hij de vereerde stichter was, nog onze Residentie bezocht. De hoogste eer als letterkundig kunstenaar werd hem, toen hij eenige maanden geleden den Nobelprijs voor Letterkunde ontving. Zijn gezondheid was reeds toen zóó wankel, dat hij dien prijs niet persoonlijk in ontvangst heeft kunnen nemen.

Een echt Engelsch schrijver is in hem heengegaan, een echt schrijver van onzen tijd, ofschoon hij reeds over het hoogtepunt van zijn roem heen was en mannen als Huxley hem hadden verdrongen. Hij vertegenwoordigt op verdienstelijke wijze zijn land in de wereldliteratuur.

Q. A. DE R.

GEDACHTEN

De dwaling is veel lichter te herkennen dan de waarheid; want zij ligt op de oppervlakte, maar de waarheid in de diepte.

GOETHE

Hoe meer de eeuwen in beschaving vooruitgaan, des te meer zal de Bijbel als richtsnoer ter opvoeding, wel niet door neuswijze, maar door waarlijk wijze menschen gebruikt worden.

GOETHE

VRAGEN VAN HET JODENDOM

Door Dr Ir H. G. VAN BEUSEKOM

HET WAS EEN BIJZONDER VOORRECHT, Dr Conrad Hoffmann op zijn doorreis door Nederland weder te ontmoeten en hem op de hem eigen wijze te hooren spreken over zijn werk onder de Joden. In de laatste week van Januari kwam hij in ons land om Maandag 30 Januari naar Hamburg te vertrekken, vanwaar hij Skandinavië, de Baltische landen en Polen zal bezoeken om via Duitschland weer naar Amerika terug te keeren.

Dr Hoffmann is een Amerikaan van Duitse afkomst, die in de jaren na den oorlog in Genève de leiding had van de hulpverlening aan de studenten in Midden- en Oost-Europa, aan wie van Amerikaanse zijde op groote schaal stoffelijke hulp in den vorm van huisvesting en voeding werd verleend.

Reeds in dien tijd kwam hij met veel Joodsche studenten in aanraking en het liefdewerk, dat hij toen verrichtte, blijkt nu nog dikwijls een introductie te zijn, al komt hij thans als zendeling onder de Joden.

De Jodenzending werd internationaal georganiseerd op de conferenties te Boedapest en Warschau, in 1927 onder leiding van Dr John R. Mott gehouden. De Zendingsconferentie van Jeruzalem in 1928 verleende haar goedkeuring aan de plannen en in 1929 werd vanwege den Internationalen Zendingsraad een sectie ingesteld voor de Zending onder de Joden, of zooals deze eigenlijk heet, „The Christian Approach to the Jews,” de Christelijke toenadering tot de Joden.

Dr Conrad Hoffmann werd als secretaris aangevoerd en deze doorkruist thans Amerika en Europa, om overal het Zendingswerk te bestudeeren en de verspreide draden samen te binden.

Hij is de man, die hierin leiding kan geven. Wie hem hoort, wordt niet alleen overtuigd, dat Joden-zending ook een vorm van Zendingswerk is, maar dat het hier een buitengewoon belangrijk probleem betreft, zooals het geheele Jodenvraagstuk van buitengewoon belang is. Want de Jood is niet meer de zwerver van vroeger; hij woont in onze stad, in onze straat, in ons huis. De Jood, die in Europa eeuwenlang vervolgd is en opgejaagd van Zuid naar Noord en van Oost naar West, die geen grond in eigendom kon hebben, omdat hij altijd gereed moest zijn om te vluchten met al zijn bezit, is thans in de meeste landen een gezeten staatsburger, een man van invloed geworden.

Er zijn thans vijfmaal zooveel Joden als een eeuw geleden, over de geheele wereld zestien millioen, dat is meer dan het oude volk Israël ooit geteld heeft. Van deze leeft 30 % in Amerika en 62 % in Europa. De Jodenbevolking in Amerika is in de negentiende eeuw regelmatig aangevuld door Joden uit Rusland en Polen. Thans is de toevloed gesloten. Het eerste gevolg hiervan is, dat het orthodoxe element geen versterking

meer krijgt. Hiermede neemt feitelijk de ontbinding van het Jodendom een aanvang.

De tegenwoordige Jood is een stadsbewoner; Joodsche landbouwers vindt men alleen in Palestina. Vier en een half miljoen Joden wonen in veertien steden en er zijn 175 steden met meer dan tienduizend Joden. De stad met de meeste Joden is New York, waar er één en driekwart miljoen wonen.

Vroeger hadden de Joden hun eigen stadswijk, hun Ghetto. Veel afleiding was daar niet en zoo werd er intens gestudeerd. De Joden drongen diep in de wijsheid van den Talmoad door; daardoor kwamen zij intellectueel boven de Christenen uit te steken. Van ouds bestaat er dan ook een groote eerbied voor het intellect. Het hoogste ideaal voor de kinderen van een vromen Jood is, dat de zoon een geleerde rabbijn zal worden en de dochter de vrouw van een rabbijn.

Deze intellectuele aanleg van de Joden komt in onzen tijd tot uiting in het groote aantal Joodsche studenten, dat ver uitgaat boven hun getalssterkte. In de Vereenigde Staten met 3% Joden vormen zij 10% van de studenten; in Lithauen met 7% Joden 26% van de studenten. Het groote aantal Joden onder de geestelijke leiders van een volk maakt, dat de Joden een grooten invloed op het volksleven verkrijgen. Zij zetten mede hun stempel op de mentaliteit van het volk.

In onze dagen openbaart zich in vele landen een toenemend verzet tegen den invloed van de Joden. In Oost Europa is de Jood de gevloekte geworden, aan wien veel van het tegenwoordige kwaad wordt verweten, en op deze wijze worden vele Joden naar Palestina gedreven. Adolf Hitler, thans tot Rijkskanselier verheven, heeft als één van zijn strijdpunten de zuiverheid van het Deutsche ras en verzet tegen den invloed van de Joden, waardoor vele Joden Duitschland verlaten; in den laatsten tijd kwamen er tweeduizend naar ons land.

Doch ook in Amerika, dat altijd een land der vrijheid was, ziet men met zorg het toenemende aantal Joodsche intellectueelen en tracht men het aantal Joodsche studenten op allerlei wijzen te beperken. Dit heeft b.v. tot gevolg gehad, dat thans in Schotland niet minder dan 300 jonge Joden studeeren, die van de Universiteiten in Amerika geweerd zijn.

In vele landen zijn de muren van het Ghetto plotseling ingestort. Het Jodendom is naar buiten gestroomd, overgezet als 't ware van de 16e eeuw in de 20e. Maar door dien plotseligen overgang hebben velen hun laatste vastheid, den laatsten band der traditie, die hen bond aan het oude geloof, verloren. Het secularisme, de verwereldlijking, die ook onder de Christelijke volken steeds terrein wint, verbreidt zich in nog veel sterker mate onder de Joden. Gods volk heeft God verlaten. Men neemt aan, dat 60 tot 80% van alle Joden buiten ieder contact met de synagoge leeft.

Deze secularistische Joden vallen in verschillende groepen uiteen.

Sommigen zijn van hun orthodox geloof overgegaan tot een radicaal atheïsme, anderen zijn religieus onverschillig geworden, weer anderen zijn ten prooi gevallen aan allerlei moderne stroomingen: theosophie, anthroposophie, Christian Science, voor hen tot Jewish Science getransformeerd. Maar daarnaast staan vele oprechte zoekenden. En onder deze is een groeiende belangstelling voor Jezus Christus. De caricatuur, die het Middeleeuwsche Jodendom van Christus had gemaakt, is verdwenen. Jezus is thans de grootste profeet van het oude Israël. En het boek over het leven van Jezus door Rabbijn Klausner, geschreven in het Hebreeuwsch, heeft veler aandacht getrokken.

De Jodenvervolgingen in Oost Europa, het antisemitisme van het Deutsche Nationaal Socialisme, waartoe miljoenen Christenen, Protestanten zoowel als Roomsche Katholieken, behooren, zou naar menschelijke berekening moeten leiden tot een haat tegen de Christenen en ook tegen Christus, naar wien deze zich noemen. En toch zien wij Jezus hooger stijgen in de ahting van vele Joden. Ondanks de houding van vele Christenen komt Jezus Christus op den levensweg van het Jodendom.

Hier ligt een groote taak voor de Christelijke Kerk. Vele Joden komen uit zichzelf tot Christus. Zou het dan niet vreeselijk zijn — aldus Dr Hoffmann — indien het anti-semitisme van vele Christenen hen weer van Jezus weg dreef? De Christenen hebben een taak tegenover de Joden. Er kan niet in iedere stad, waar Joden wonen, een zendeling zijn, om speciaal onder de Joden te arbeiden. Maar in ieder van die steden zijn geloovige Christenen, dienstknechten van Christus, en deze hebben een Zendingstaak tegenover de geheele wereld, dus ook tegenover den Jood, die in hunne poorten woont.

In Engeland waren een paar lammetjes er al heel vroeg bij. Inplaats van een groen grasstapjt vonden ze een dik sneeuwkleed voor hun ontvangst gespreid.